

ROMÂNIA
MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Nr. 910/C/1276/III-5/2014
30 aprilie 2014

CONCLUZII

*formulate de procuror în cauza nr.3/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție având ca obiect rezolvarea de principiu a chestiunii de drept vizând **interpretarea și aplicarea art.336 alin.1 din Codul penal, în sensul de a stabili care este îmbibația alcoolică cu relevanță penală în ipoteza unei duble prelevări de mostre biologice***

Prin încheierea din 24 februarie 2014 pronunțată în dosarul nr.4638/257/2012, Curtea de Apel Alba Iulia – Secția penală și pentru cauze cu minori a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept:

„În interpretarea și aplicarea art.336 alin.1 din noul Cod penal, care este rezultatul alcoolemiei cu relevanță penală în ipoteza unei duble prelevări de mostre biologice”.

Urmare analizei de admisibilitate a sesizării efectuată în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, a rezultat că instanța care sesizează

este Curtea de Apel Alba Iulia, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de lămurirea respectivei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Curtea de Apel Alba Iulia nu și-a exprimat opinia, apreciind că singurul punct de vedere pe care îl poate exprima fără a se supune riscului unei antepuneri este acela că problema de drept în discuție este una reală și că ea necesită o dezlegare care va fi utilă și în viitorul apropiat, până la o eventuală intervenție legislativă.

*

*

*

Potrivit art.336 alin.1 din Codul penal constituie infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă, conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, **la momentul prelevării mostrelor biologice**, are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 gr./l alcool pur în sânge.

În cazul variantei tip, elementul material al infracțiunii constă în conducerea pe drumurile publice a unui vehicul de către o persoană care, la momentul prelevării probelor biologice are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 gr/l alcool pur în sânge. Alcoolemia se determină în urma analizei toxicologice de laborator efectuată *post factum*. Potrivit art.190 alin.8 din Codul de procedură penală „în cazul conducerii unui vehicul de către o persoană aflată sub influența băuturilor alcoolice sau a altor substanțe, recoltarea de probe biologice se efectuează din dispoziția organelor de constatare și cu consimțământul celui supus examinării (...), **în cel mai scurt timp**, într-o instituție medicală, în condițiile stabilite de legile speciale”. Dispoziția este reluată și de art.9 alin.1 din Normele metodologice privind recoltarea, depozitarea și transportul probelor biologice în vederea probațiunii judiciare prin stabilirea alcoolemiei sau a prezenței în organism a substanțelor sau produselor stupefiante ori a medicamentelor cu efecte similare acestora în cazul persoanelor implicate în evenimente sau împrejurări în legătură cu traficul rutier, aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății nr.1512 din 20 decembrie 2013, intrate în vigoare la data de 19 ianuarie 2014, recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei sau a prezenței în organism a drogurilor urmând a se va face **în cel mai scurt timp posibil de la producerea evenimentului rutier sau împrejurării care impune recoltarea acestora**.

Astfel cum rezultă din expunerea de motive¹ ce a însoțit noul Cod penal, rațiunea modificării dispozițiilor art.87 alin.1 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, *a fost de a nu mai permite calculul retroactiv al alcoolemiei.*

Modificarea conținutului infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului s-a datorat inconvenientelor create în practică de acest calcul cu privire la care nu exista și nu există nicio metodă științifică capabilă a stabili cu exactitate, în mod retroactiv, alcoolemia reală. Expertiza ce viza interpretarea retroactivă a alcoolemiei a fost apreciată în literatura de specialitate ca având un caracter relativ, câtă vreme factorii ce contribuie la metabolizarea alcoolului nu pot fi cu toții cuantificați, iar metodele de calcul sunt estimative. Totodată, alcoolemia recalculată nu reflectă valoarea reală, ci doar una ipotetic posibilă cât timp ea se realizează pe baza consumului declarat în mod subiectiv de către inculpat, ale cărui susțineri nu pot fi în mod obiectiv verificate. Aceasta este rațiunea pentru care legiuitorul a optat să dea relevanță penală valorii alcoolemiei la momentul prelevării mostrelor biologice, moment situat în timp imediat consecutiv acțiunii de conducere pe drumurile publice a unui vehicul.

În acest context devin aparent contradictorii dispozițiile art.10 alin.1 din Normele metodologice aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății nr.1512 din 20 decembrie 2013, care prevăd și în prezent că: „pentru determinarea alcoolemiei se vor recolta **două probe de sânge** la un interval de o oră una față de cealaltă (...)”.

Și totuși necesitatea prelevării a două mostre de sânge se verifică logic prin aceea că *la momentul prelevării celei de-a doua probe nu se cunoaște încă rezultatul celei dintâi și implicit caracterul infracțional sau contravențional al încălcării normei de drept.* Astfel dacă relevanța penală este dată de *momentul prelevării mostrelor biologice* excluzând calculul retroactiv, dispozițiile art.102 alin.3 lit.a) din Ordonanța de Urgență nr.195/2002² mențin în continuare ca moment relevant pentru atragerea

¹ „Conținutul legal al infracțiunilor de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului, refuzul sau sustragerea de la recoltarea probelor biologice și consumul de alcool sau alte substanțe după producerea accidentului, au fost îmbunătățite ținând seama și de observațiile Institutului Național de Medicină Legală, cât și de alte modificări determinate, mai ales, de realizarea unor corelări cu alte incriminări cuprinse în proiectul Codului penal.

Ca element de noutate, trebuie menționat că determinarea concentrației de alcool în sânge relevantă pentru reținerea infracțiunii prevăzute la art. 340 se face la momentul prelevării probelor biologice, fără posibilitatea unei recalculări ulterioare.”(Expunerea de motive a proiectului noului cod penal, pct.2.83, fila 58)

² Art.102 din Ordonanța de Urgență nr.195/2002:

„(...)”

(3) Constituie contravenție și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a IV-a de sancțiuni și cu aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile săvârșirea de către conducătorul de autovehicul sau tramvai a următoarelor fapte:

a) conducerea sub influența băuturilor alcoolice, dacă fapta nu constituie, potrivit legii, infracțiune. (...)”

răspunderii contravenționale pe cel al *conducerii pe drumurile publice* a unui autovehicul de către un conducător auto care are o îmbibație alcoolică de cel mult 0,80 gr./l alcool pur în sânge. Pentru această ipoteză **calculul retroactiv al alcoolemiei rămâne în măsura să stabilească, chiar cu limitele anterior arătate, valoarea alcoolemiei la momentul conducerii, singurul relevant în cazul răspunderii contravenționale.** Acesta este însă condiționat de existența celei de-a doua mostre astfel cum dispozițiile art.12 alin.1 din Normele metodologice, aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății nr.1512 din 20 decembrie 2013, impun: „în cazul în care *nu au fost recoltate două probe de sânge, la un interval de o oră una față de cealaltă, nu se va putea efectua estimarea retroactivă a alcoolemiei*”. Acest din urmă text trebuie corelat și cu dispozițiile art.88 alin.5 și alin.6 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.195/2002³, respectiv cu cele ale art.185 alin.2 lit.a) din Hotărârea Guvernului nr.1391/2006⁴, care stabilesc când este posibilă și când devine obligatorie pentru conducătorii de autovehicule sau tramvaie, recoltarea probelor biologice în vederea stabilirii alcoolemiei, prin raportare la nivelul concentrației de alcool în aerul respirat rezultată în urma testării efectuate de polițistul rutier, *în momentul depistării în trafic*, cu un mijloc tehnic omologat și verificat metrologic.

Cât privește relevanța pentru stabilirea caracterului *infracțional* al faptei, aceasta nu poate fi atribuită decât acelei prelevări situată în momentul cel mai apropiat în timp de conducerea pe drumurile publice a unui autovehicul. Drept consecință, **în ipoteza în care prima probă relevă o alcoolemie ce depășește 0,80 gr./l alcool pur în sânge, a doua probă devine fără semnificație juridică**, fapta urmând a constitui infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului, prevăzută de art.336 alin.1 din Codul penal. În cazul în care **prima probă relevă o alcoolemie de cel mult 0,80 gr./l alcool pur în sânge, a doua probă de sânge capătă relevanță juridică**, ea permițând calculul retroactiv care măcar și teoretic

³ Art.88 alin.5 și 6 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.195/2002:

„(...)

(5) Persoana care conduce pe drumurile publice un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, testată de polițistul rutier cu un mijloc tehnic omologat și verificat metrologic și depistată ca având o concentrație de **până la 0,40 mg/l alcool pur în aerul expirat**, îi **poate** solicita acestuia să i se recolteze mostre biologice în cadrul unităților sau instituțiilor medicale prevăzute la alin. (1), în vederea stabilirii îmbibației de alcool în sânge.

(6) Persoana care conduce pe drumurile publice un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, testată cu un mijloc tehnic omologat și verificat metrologic și depistată ca având o concentrație de **peste 0,40 mg/l alcool pur în aerul expirat**, este **obligată** să se supună recoltării mostrelor biologice, în vederea stabilirii îmbibației de alcool în sânge.(...)”

⁴ Art.185 din Hotărârea Guvernului nr.1391/2006

„(..)

(2) Conducătorilor de autovehicule sau tramvaie li se recoltează obligatoriu probe biologice în vederea stabilirii alcoolemiei atunci când:

a) rezultatul testării arată o concentrație mai mare de 0,40 mg/l alcool pur în aerul *expirat*;(...).”

urmărește a stabili valoarea alcoolemiei la momentul depistării în trafic a conducătorul auto, relevantă pentru stabilirea caracterului *contravențional* al faptei.

Concluzionând, singurul efect juridic dat existenței celei de-a doua probe de sânge, atât înainte cât și după intrarea în vigoare a noului Cod penal, este posibilitatea efectuării calculului retroactiv al alcoolemiei.

*

Pentru aceste motive, în temeiul art.475 – 477 din Codul de procedură penală, vă solicităm să dați chestiunii de drept cu dezlegarea căreia Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată, următoarea rezolvare:

„În interpretarea și aplicarea art.336 alin.1 din Codul penal îmbibația alcoolică cu relevanță penală este dată de rezultatul examinării primei mostre biologice”.

**PROCUROR GENERAL,
TIBERIU-MIHAIL NIȚU**